

Beslutningsforslag nr. B 41. Fremsat den 7. december 1993 af Gade (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Birgitte Husmark (SF), Jes Lunde (SF), Rahbæk Møller (SF), Riishøj (SF) og Pelle Voigt (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om optagelse af forhandlinger med Sverige med henblik på at indgå en dansk-svensk aftale om ubegrænset ansvar og erstatningspligt i tilfælde af en ulykke på atomkraftværket Barsebäck

Folketinget opfordrer regeringen til snarest at anmelde ønsket om forhandlinger over for den svenske regering med henblik på at indgå en dansk-svensk aftale om erstatning i tilfælde af et uheld på atomkraftværket Barsebäck.

Det danske forhandlingsudspil skal tage udgangspunkt i de principper, der gælder for den bilaterale aftale, som i 1988 blev indgået mellem Tyskland og Schweiz.

Hovedindholdet i aftalen skal være et ubegrænset operatørerstatningsansvar i tilfælde af et atomuheld.

Bemærkninger til forslaget

I en årrække har det været officiel dansk politik, at Barsebäckværket er fejlplaceret i forhold til storbyen København. Synspunktet har ved en række lejligheder været fremført af skiftende danske regeringer over for skiftende svenske regeringer, men tilsyneladende uden synderlig effekt. Derfor har der da også fra mange sider – også fra den siddende regering – været foretaget aktuelle overvejelser om, hvilke nye og uprøvede initiativer der ville kunne tages over for den svenske regering.

Dette forslag skal ses som et sådant nyt initiativ, som vil kunne sikre, at der igangsættes et forhandlingsforløb mellem Danmark og Sverige, samt at Danmark argumenterer for, at den svenske regering skal indgå en folkeretligt bindende aftale med Danmark om ubegrænset operatørerstatningsansvar bl.a. på baggrund af en ulykkes fatale konsekvenser for København.

Med den svenske folkeafstemnings resultat i 1980 om afviklingen af atomkraften i Sverige kunne man fra dansk side forvente, at Barsebäck ville blive det første svenske atomkraftværk, der blev lukket. Men det har ikke været muligt at få et endeligt årstal for lukningen af Barsebäck. På det sidste er der oven i købet i den svenske offentlighed og i den politiske diskussion opstået en vis tvivl om, hvorvidt der overhovedet bliver tale om en afvikling af atomkraften i Sverige. Det diskuteres ligefrem at renovere bl.a. Barsebäckværket med henblik på at forlænge værkets levetid.

Alt dette aktualiserer behovet for at starte forhandlinger mellem Danmark og Sverige netop nu.

Et forhandlingsforløb med udgangspunkt i dette beslutningsforslag vil samtidig kraftigt forbedre mulighederne for at kunne lave en aftale om en endelig dato for lukning af Barsebäck.

Diskussionen om Barsebäck mellem Danmark og Sverige i de sidste år er gennemgået i et statusnotat fra indenrigsministeren, jf. MPU alm. del – bilag 107.

Med vedtagelsen af dette beslutningsforslag vil den danske regering straks skulle meddele den svenske regering, at Danmark ønsker at optage forhandlinger om Barsebäckværket. Det vil dermed være første gang, at der etableres en reel forhandlingssituation mellem Sverige og Danmark om Barsebäck.

Dette vil i sig selv være et betydeligt skridt, der vil få som konsekvens, at Danmark skal udarbejde et forhandlingsoplæg, der klart og præcist skal argumentere for behovet for en særlig operatørerstatningsaftale, herunder argumentere for den meget risikofyldte placering tæt ved København og de samlede konsekvenser for København og Danmark af en større atomulykke.

En sådan aftale skal ikke erstatte, men supplere forhandlinger under den såkaldte Wienkonvention.

Der kan argumenteres overbevisende for, at en aftale om ubegrænset operatørerstatningsansvar i tilfælde af en atomkraftulykke ikke blot bør være forbeholdt Barsebäckværket, men alle atomkraftværker i Sverige. Når forslaget ikke er udformet på denne måde, er det, fordi Danmark har et ganske særligt og akut problem med Barsebäck, samt at Danmark har et behov for, at den svenske regering forstår dette problem fuldt ud.

Udgangspunktet for det danske udspil skal være de dele af den tysk-schweiziske aftale, der taler om ubegrænset ansvar. Eksistensen af denne aftale er samtidig et afgørende argument over for den svenske regering om nødvendigheden af at sige ja til forhandlinger om en særlig dansk-svensk aftale. Den tysk-schweiziske aftale, som Greenpeace har fremsendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg ved brev af 16. november 1993, er omdelt på MPU alm. del – bilag 91.